

הוכן ע"י כולל עיון הדף

1

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף מו.

נדר שהודר על דעת רבים האם יש לו הפרה לפסק אמימר?

לדבר מצוה	לדבר הרשות	
יש לו	אין לו	למ"ד נדר שהודר ברבים אין לו הפרה
יש לו	אין לו ¹	למ"ד נדר שהודר ברבים יש לו הפרה

בכור דלהלן, האם הוא בכור לנחלה - לירש פי שנים, והאם הוא בכור לכהן, ליתן פדיונו?

בכור לכהן	בכור לנחלה	
אינו בכור	הוא בכור	הבא אחר נפלים (בן ח' חדשים) ²
אינו בכור	הוא בכור	הבא אחר בן ט' חדשים שיצא ראשו מת
אינו בכור	הוא בכור	המפלת כמין בהמה חיה ועוף
הוא בכור ³	הוא בכור	
אינו בכור	הוא בכור	לר' מאיר
הוא בכור ³	הוא בכור	לחכמים
אינו בכור	הוא בכור	המפלת סנדל, שליא, שפיר מרוקם, ויוצא מחותך ⁴
אינו בכור	הוא בכור	לא היו לו ילדים ונשא אשה שכבר ילדה
אינו בכור	הוא בכור	בהנ"ל, ילדה והיא גויה ונתגיירה, שפחה נשתחררה
הוא בכור ⁵	הוא בכור	
הוא בכור	אינו בכור	היו לו בנים ונשא אשה שלא ילדה
הוא בכור	אינו בכור	נתגיירה או נשתחררה מעוברת
הוא בכור	אינו בכור	ילדה בבית אחת עם אשה הפטורה או אשה אחרת ⁶
הוא בכור	אינו בכור	נשאת לשני תוך ג' חדשים לראשון וילדה אחר ז' ⁷

¹ כן חידש אמימר, שאפי' למ"ד נדר שהודר ברבים אין לו הפרה, אבל אם הודר על דעת רבים יש לו הפרה.

² ומסבירה המשנה כגון שיצא ראשו של הראשון - הנפל - חי, ומשמע שאם יצא מת הוא בכור גם לפדיון. אולם יש גורסים אע"פ שיצא חי, ומשמע שבודאי שאם יצא מת לא הוא בכור לנחלה. ובטוש"ע (סימן ש"ה סעיף כ"ג) פסק שאם יצא ראש הנפל מת הנוולד אחריו בכור לפדיון. וע' בביאור הגר"א שם (ס"ק ל"ט) שחולק.

³ ס"ל לחכמים דלפטור את הרחם צריך שיהיה בו דוקא צורת אדם, אבל בלא זה אינו פטור.

⁴ פי', סנדל - הוא שאין לו צורת פנים, שליא - יש בתוכה ולד אלא שנימות, שפיר מרוקם - רק העור לבד ויש תחילת צורת הולד מרוקמת. ויצא מחותך - דהיינו רוב הגוף.

⁵ ס"ל שכל שלא ילדה בישראל הוא בכור גם לכהן, שנאמר פטור רחם בישראל - עד שיפטור רחם מישראל.

⁶ פי', שילדה בבית אחד עם כהנת או לוייה שבנס פטור מן הבכורה או עם אשה אחרת שכבר ילדה, בעלה חייב ליתן חמש סלעים לכהן כי ממ"נ נולד לו בן בכור אפי' שאינו יודע מי הוא, ורבותא אשמועינן שאפי' שהספק כאן בהתערבות עם בכור אחר שפטור בכל אופן חייב. אולם לענין נחלה לא יורש אותו כיון שלא יודעים שהוא אביו.

⁷ שזה הבן הוא ספק שמא הוא בן ט' חדשים לראשון, או בן ז' חדשים לאחרון, שממ"נ הוא בכור לכהונה דהרי הוא פטור רחם, אבל אינו בכור לנחלה, דלא יודעים אביו מנו.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף מו:

האם יציאת הראש מחשיבה לידה?

בנפל	בבן קיימא	
עד רובו ¹	הוי לידה	לשמואל
הוי לידה		לחולקים על שמואל

מה נקרא לידת הראש לענינים דלהלן?

בכל מקום ²	לענין נחלה	
ביציאת פדחת	עד שיצא עם החוטם ³	לריש לקיש
ביציאת פדחת	ביציאת פדחת ⁴	לר' יוחנן

¹ ס"ל דאין יציאת הראש פוטר בנפלים, ובן ח' חי שהוציא ראשו והחזירו וקדמו אחיו או בן ט' מת לא הוי לידה והשני הוי בכור לכהן.

² לאיתווי לענין גיורת, שאם יצאה פדחת ולדה בהיות נכרית ונתגיירה - אין נותנים לה ימי טומאה וימי טהרה ואינה מביאה קרבן לידה.

³ דכיון שצריך להכיר, אין הכרה אלא עם החוטם. ואם יצא רק פדחתו בלי החוטם, הבא אחריו בכור לנחלה ליטול פי שנים.

⁴ והוא נקרא בכור לנחלה, והבא אחריו אינו נוטל פי שנים.